

דין תורה / מעובד

אהל אלימלך קט"ו

בימי רבי אלימלך מליז'נסק, גזר קיסר אוסטריה גזירה רעה: מי שיש לו בת ומגיעה לפרקה ורוצה להשיאה – חייב לתת קודם לאוצר המלך ארבע מאות זהובים. בימים ההם נחשב סכום זה לסכום גדול מאוד, ולכן רק אנשים אמידים יכלו לעמוד בגזרה זו. הגזרה היכתה כרוח סערה את הקהילה, מאחר שבנות רבות לא יכלו להינשא מחמת הסכום הרב שלא היה לאביהן וסופן היה להישאר גלמודות.

בכפר אחד סמוך לליז'נסק, היה דר איש הגון וירא אלוקים, שהיה עני ולו בת אחת בוגרת. מצא לה אביה שידוך טוב והגון, אולם לא היה בידו הסכום הנדרש להעביר לאוצר המלך. צער גדול ועגמת נפש רבה מילאו את לבו. הוא ידע כי בחלוף הזמן, לא ירצה שום אדם לשאת את בתו לאישה. באחד הימים ישב האיש במר נפשו וברוב אנחה ויגון והגה בלבו רעיון ללכת לרבי אלימלך. אך דרך על מפתן קודשו, אמר לרבי בזה הלשון: "רבי, יש לי דין תורה עם ה' יתברך". מיד לאחר שאמר דבריו אלה כיסתה כלימה את פניו. כיצד יכול אדם להגיד מילים אלה? הוא סבר שהרבי יגער בו על דבריו, סב על עקבותיו ופנה לצאת מחדרו של הרבי. אולם לפתע נשמע קולו של הרבי: "עמוד, בני, עמוד, אתה אמרת שרצונך לדון בדין עם ה' יתברך, טוב הדבר. אולם ידוע מה שאמרו חז"ל: 'אל תהי דן יחידי'. לזאת לך אל שני הדיינים שלי, ואמור להם בשמי, שיבואו לדון עמי". בעל כורחו פנה האיש אל הדיינים ואמר להם בשם הרבי, שיבואו לשבת עמו בדין תורה. צייתו הדיינים והלכו תיכף עם האיש אל הרבי. בעמדם לפני רבי אלימלך אמר הרב לאיש שיגיד את טענתו. אמר האיש: "הנה, ה' יתברך נתן לנו תורה הקדושה, ובה יש תרי"ג מצוות אשר ציווה לנו לשמור ולקיים אותם. והנה המצווה הראשונה מהתרי"ג מצוות הוא שציווה לנו על מנת לקיים את העולם היא לשאת אישה ולהקים משפחה ועתה גזר הקיסר על מדינתנו, שלא להשיא איש את ביתו, עד אשר ייתן ארבע מאות דינרים לאוצר המלך, ומי יכול לתת סך עצום כזה? יש לי בת בוגרת וכעת זימן ה' יתברך לפניי שידוך טוב והגון, וכיצד אוכל לבטל מצוות עשה שכתובה בתורה?" כאשר סיים האיש את דבריו, פתח הרבי את פיו הקדוש ואמר: "ידוע הדבר כי בעת דין, כאשר הדיינים נושאים דבריהם, בעל הדין אמור לצאת מבית הדין, אך ה' יתברך, מלוא כל הארץ כבודו, נמצא בכל מקום, ומאחר שאין אפשרות להגיד לבעל דין אחד לצאת והאחר יישאר במקום, גם אתה תישאר ותשמע את הדין". לאחר דברים אלה ישב רבי אלימלך על כסאו, עצם עיניו ושהה כך כמה דקות. כשפקח את עיניו נשא ידיו לשמים ואמר: "לך לביתך לשלום, כי כבר ביטל הקיסר את הגזירה". עוד בדרכו לביתו, שמע קול ששון ושמחה מבני ביתו שהלכו לקראתו, מבשרים לו כי הגזרה בוטלה והחתן מוכן. וכבר אמרו חז"ל: "צדיק גוזר והקדוש ברוך הוא מקיים".